

**A Kúria
mint másodfokú bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kf.VII.40.242/2021/4.

A tanács tagjai: Dr. Zanathy János

a tanács elnöke

Dr. Farkas Katalin

előadó bíró

Dr. Magyarfalvi Katalin

bíró

A felperes: felperes

felperes címe

felperes címe1

A felperes képviselője: dr. Ecsedy Miklós ügyvéd

felperesi képviselő címe

Az alperes: Külgazdasági és Külügyminisztérium

alperes címe

Az alperes képviselője: dr. Bartha Csongor ügyvéd

alperesi képviselő címe

A per tárgya: Közszerződési Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata

A fellebbezési kérelmet benyújtó fél: felperes

A fellebbezéssel támadott határozat: Fővárosi Törvényszék 10.K.706.923/2020/20.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 10.K.706.923/2020/20. számú ítéletét a per fellebbezéssel érintett főtárgya és az elsőfokú eljárás illetéke tekintetében helybenhagyja, egyebekben megváltoztatja és a felperes által alperesnek fizetendő perköltség összegét 1.000.000 (egymillió) forintba szállítja.

A felperes köteles az alperesnek 15 napon belül megfizetni 100.000 (egyszázezer) forint másodfokú perköltséget, valamint a magyar államnak külön felhívásra 530.496 (ötszázharmincezer-négyszázkilencvanhat) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

[1] Az alperes 2018. május 1. napjától kormánytisztviselővé nevezte ki a felperest a ... külszolgálat idejére és azt megelőző felkészülési időtartamra. Az alperes a 2018. június 20. napján kelt kihelyező okirattal a felperest 2018. június 25. napjával Magyarország ... Nagykövetségére tartós külszolgálat ellátására helyezte ki külgazdasági attasé munkakörbe, a külszolgálat befejezésének várható évét 2022-ben jelölte meg. Az alperes a koronavírus miatti járványhelyzetre tekintettel a külképviseleteken folyamatos munkarend bevezetéséről döntött. Az 5/2020. (III.12.) KÁT körlevélben (Körlevél) felhívta a figyelmet arra, hogy a kihelyezett munkatársak csak a központ előzetes írásos engedélyével hagyhatják el a fogadó államot, továbbá figyelmeztette a munkatársakat az ennek megszegésével kapcsolatos jogkövetkezmények (hazarendelés) lehetőségéről is.

[2] A vírusfertőzés miatt kialakult helyzet a felperes pszichés állapotára negatív hatással volt, amely fizikai tüneteket is okozott. Az ideiglenes berendelés iránti kérelmét a felperes a

döntésre jogosult munkáltatói jogkört gyakorló közigazgatási államtitkárnak benyújtotta, azonban annak elbírálása előtt, 2020. március 23-án elhagyta az állomáshelyét és családjával együtt Budapestre távozott. Hazaérkezése után értesült arról, hogy a kérelmét nem hagyták jóvá. A nagykövetség ideiglenes ügyvivője tájékoztatást küldött a munkáltatónak, amelyben leírta a felperes pszichés állapotát és az engedély nélküli hazautazásának tényét.

[3] Az alperes 2020. március 24. napjával a felperes külszolgálatát Értesítő című okiratával a külképviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény (Külszoltv.) 20. § (3) bekezdés b) pontja alapján a kihelyezés visszavonásával megszüntette és a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (Kit.) 104. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a határozott idő lejártá miatt a felperes közszolgálati jogviszonyát is megszüntette.

[4] A felperes a tartós külszolgálat megszüntetése, valamint a kormányzati jogviszony megszűnése miatt előterjesztett panaszát a Közsolgálati Döntőbizottság (KDB) elutasította. A külszolgálatból történő hazarendelés tekintetében megállapította, hogy a Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontja alapján a külszolgálatból történő hazarendelés mérlegelési jogkörben hozott munkáltatói intézkedés, amellyel kapcsolatosan a Kit. 168. § (7) bekezdése értelmében a KDB-hoz, illetve a bírósághoz csak akkor fordulhat a kormánytisztviselő, ha azt a törvény megengedi. A jogvita kezdeményezésére vonatkozóan sem a Kit., sem a Külszoltv. nem tartalmaz előírást, ezért nincs lehetőség annak felülvizsgálatára. Rámutatott arra, hogy a felperes határozott idejű jogviszonya megszűnésének időpontja a kinevezésben foglaltak szerint alakult, az alperes a felperes külszolgálatát a kihelyezés visszavonásával megszüntette, ezáltal a Kit. 104. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozott időre létesített jogviszony külön intézkedés nélkül a törvény erejénél fogva megszűnt a kinevezésben foglalt határidő lejártával. Emiatt a jogviszony megszűnéséről kiadott munkáltatói intézkedés nem jogellenes.

[5] A joggal való visszaélés körében rámutatott a KDB arra, hogy a felperes feltételezései, szubjektív véleménye nem pótolja a bizonyítást, a felperes a joggal való visszaélés tilalmának megsértését nem bizonyította, mint ahogyan azt sem, hogy az alperes a felperes álláshelyén rendkívüli munkavégzés bevezetéséről döntött. A Körlevél alaptörvény-ellenességét a KDB jogszabályi felhatalmazás hiányában nem vizsgálta.

Kereseti kérelem és védírat

[6] A felperes – a keresetlevelében megjelölt jogcímeken és összegekben – kérte az alperes kötelezését 81.402.158 forint kártérítés megfizetésére arra tekintettel, hogy tartós külszolgálatának és ezáltal a kormányzati szolgálati jogviszonyának a megszüntetése elsődlegesen jogellenes volt, másodlagosan a joggal való visszaélés tilalmába ütközött. Harmadlagosan a Kit. 165. § (12) bekezdése alapján a kereseti kérelmében megjelölt jogcímeken előterjesztett összegek járadék formájában történő megfizetését kérte.

[7] A felperes elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a tartós külszolgálatának megszüntetésére jogellenesen, a Külszoltv. 20. § (5) és (8) bekezdésébe ütközően, visszamenőleges hatállyal, az indok megjelölése nélkül került sor. A joggal való visszaélés

körében előadta, hogy a külszolgálat visszavonásának indoka konkrét kötelezettségszegés volt, ezáltal az alperesnek kötelessége lett volna a fegyelmi eljárás megindítása, amelynek során tisztázásra került volna a tényállás és a felperes jogait és jogos érdekeit is érvényesíthette volna. Álláspontja szerint a joggal való visszaélés megvalósulását közokiratok bizonyítják. A fegyelmi eljárás megindításának elmulasztásával sérült a felperes tisztességes eljáráshoz való joga.

[8] Sérelmezte, hogy a jogviszony megszüntetése előtt az alperes nem hallgatta meg, valamint azt, hogy nem egy okiratban rendelkezett az alperes a külszolgálat visszavonásáról és a jogviszony megszűnésének megállapításáról. Kifogásolta, hogy az alperes a mérlegelési kötelezettségének nem tett eleget, annak szempontjait és okait a felperessel nem ismertette.

[9] A felperes állította, hogy az alperes rendkívüli munkavégzést rendelt el, amely folyamatos, megszakítás nélküli, telefonos készenlétet jelentett; nem volt tekintettel a felperes családi körülményeire, ezáltal aránytalan és jogszerűtlen munkaterhet rótt a felperesre.

[10] A felperes érvelése szerint az ideiglenes hazarendelés valamennyi feltétele fennállt, ennek ellenére azt az alperes jogszerűtlenül tagadta meg.

[11] Sérelmezte, hogy a KDB a felek által előadottakat nem vizsgálta, bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül hozta meg a határozatát.

[12] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte; vitatta a felperes keresetét jogalap és összecszerűség tekintetében egyaránt. Érvelése szerint a tartós külszolgálatot a Külszoltv. 20. § (3) bekezdése alapján a munkáltató mérlegelési körébe tartozó döntéssel, egyoldalúan, indokolás nélkül, a kihelyezés visszavonásával megszüntetheti. E körben hivatkozott a Kúria Mfv.10.179/2014/11. számú határozatára. A Kit. 168. § (7)-(8) bekezdéseiből következően a mérlegelési jogkörben hozott munkáltatói intézkedés ellen közszerológati panasz benyújtásának és bírósághoz fordulásnak nincs helye. A felperes állításával szemben a visszahívására azért került sor, mert megszegte a kihelyezési okiratban foglaltakat, a Külszoltv. 18. § (1) bekezdése rendelkezéseit, valamint a Körlevél előírásait. Az alperes az objektív tények ismeretében döntött a visszahívásról. Hangsúlyozta az alperes, hogy amennyiben egy diplomata kapcsán felmerül, hogy a kollégái körében zavaros összeesküvés elméleteket hirdet, az önmagában alkalmas tény arra, hogy a kihelyezés visszavonása mérlegelhető legyen. A Külszoltv. 2. § 18. pontja szerint a tartós külszolgálat a külképviseleten teljesített határozott időre szóló speciális közszolgálat. Az ideiglenes hazarendelés a Külszoltv. 18. § (2) bekezdése értelmében nem kötelezettség, hanem mérlegelési jogkörbe tartozó döntés. Az alperes a koronavírus járvány első hulláma alatt nem engedélyezte a nagykövetségek kiürítését, valamint az otthoni munkavégzést, a diplomatáknak az adminisztratív-technikai hazatérését.

[13] A KDB helytállóan állapította meg, hogy a felperes nem bizonyította a joggal való visszaélés tilalmának megsértését.

Az elsőfokú ítélet

[14] A bíróság a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a felperes jogviszonya a külszolgálatból való hazarendelés következtében a kihelyező okiratban foglalt határozott idő lejártával a törvény erejénél fogva szűnt meg. A Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontja értelmében a tartós külszolgálat a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó döntéssel egyoldalúan, a külszolgálat bármely időszakában, külön indokolás nélkül, a kihelyezés visszavonásával megszüntethető. Ezen munkáltatói intézkedés ellen a Kit. 168. §-a nem biztosít jogorvoslati lehetőséget, és sem a Kit., sem a Külszoltv. nem szabályoz olyan jogkövetkezményt, ami jogellenes visszavonás esetén alkalmazandó lenne. Mindezt alátámasztja a Kúria Mfv.I.10.069/2015/11. számú határozata. Mivel a tartós külszolgálat megszüntetése tárgyában jogvita kezdeményezésének nincs helye, így annak jogellenességét sem lehetett megállapítani.

[15] A bíróság megállapította, hogy a felperest terhelte a joggal való visszaélésre való hivatkozása körében a bizonyítási kötelezettség a Kit. 63. § (1)-(2) bekezdése és 64. § (1)-(2) bekezdései alapján. A fegyelmi eljárás megindításának hiányával kapcsolatosan a bíróság rögzítette, hogy a felperes az ideiglenes berendelési kérelem elbírálásának megvárása nélkül, saját döntése alapján, a Körlevél egyértelmű felhívása ellenére hagyta el az állomáshelyét. A felperes a Körlevél semmisségére alapított érvelését a bíróság nem látta elfogadhatónak azzal, hogy a munkáltatónak joga van egyoldalú intézkedéssel az egyes jogosultságok tekintetében meghatározni azok gyakorlójának személyét, a jogkör alacsonyabb szintre történő delegálását a legmagasabb szintre történő emelését, illetőleg a jogkör átosztását vagy a helyettesítő személyek megnevezését. Mindez a munkáltató működési körét érintő és a munkáltató mérlegelési körébe tartozó intézkedés, amelynek bírósági felülvizsgálata nem lehetséges. A vírushelyzet miatti speciális körülmények alapján a munkáltató annak megfelelő igazgatási döntést hozhatott, ezáltal jogtalan jogkör elvonásról vagy garanciális jogkör megsértéséről nem lehetett beszélni, így a munkáltatói intézkedés Alaptörvénybe ütközése sem állapítható meg. A tartós külszolgálat megszüntetéséről a munkáltató mérlegelési jogkörében döntött, sem a Kit., sem a Külszoltv. nem tartalmaz arra előírást, hogy a munkáltató a döntése előtt köteles lenne a munkavállalót meghallgatni, vagy a mérlegelési szempontokat a munkavállalóval előzetesen ismertetni és írásbeli indokolási kötelezettséget sem ír elő.

[16] A bíróság érvelése szerint a felperes állításával szemben a becsatolt okiratokból egyértelműen meg lehetett állapítani, hogy a munkáltató a külképviselet vezetője által írt, a felperesre vonatkozó körülményt értékelte és azt mérlegelve hozta meg döntését. Ennek egyik eleme volt az, hogy a felperes engedély nélkül elhagyta a szolgálati helyét, de a munkáltató értékelte azt is, hogy a felperesnek saját maga által is elismerten egészségi problémái voltak, további kinn maradása munkájának az ellátását veszélyeztette volna. A munkáltatótól nem volt elvárható, hogy az ilyen diplomata kirendelését fenntartsa.

[17] A bíróság hivatkozott a Külügyminisztérium Biztonsági Szabályzatának kiadásáról szóló 12/2013. (II.12.) KüM utasítás (Utasítás) 1. számú melléklete 11. fejezetére, amely kifejezetten rendelkezik arra nézve, hogy veszélyhelyzet esetén milyen intézkedés megtételére köteles a munkáltató a kihelyezettek és a családtagjaik védelme érdekében. A felperes az őt terhelő kötelezettség ellenére nem jelölte meg és nem bizonyította, hogy a munkáltató milyen kötelezettségszegést követett el e körben. A felperes azt sem bizonyította,

hogy az alperesnek az egészségi állapotát jelezte volna, vagy kezdeményezte volna annak vizsgálatát.

[18] Az ideiglenes hazarendelés megtagadása körében a bíróság megállapította, hogy a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó lehetőség a 90 napos ideiglenes berendelés, amely alanyi jogon nem követelhető ki. Ebben a kérdésben a döntést szintén a kihelyező vezetőhöz delegálja a Külszoltv., ezért annak a hivatkozásnak, hogy a felperest kollégái támogatták, illetőleg kérelmének pozitív elbírálását valószínűsítették, nem bír relevanciával figyelemmel arra is, hogy a felperes a döntést meg sem várva hagyta el a munkavégzési helyét.

[19] A bíróság megállapította, hogy a tartós külszolgálat megszüntetéséről, valamint a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnéséről rendelkezés két külön munkáltatói intézkedés, amelyeknek az az összefüggése, hogy a tartós külszolgálat megszüntetése a kinevezésben foglalt határozott idő lejártának minősül, amely a jogviszony megszűnéséhez vezet. Nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely előírná, hogy egy okiratban kell a két munkáltatói intézkedést szerepeltetni, illetve hogy a tartós külszolgálat megszüntetéséről szóló értesítésben tájékoztatást kellene adni a jogviszony megszűnéséről is. Mivel a Külszoltv. a munkáltatói döntésre vonatkozó külön indokolási kötelezettséget nem ír elő, ezért annak elmaradása sem valósít meg joggal való visszaélést.

[20] A rendkívüli munkavégzés elrendelése körében a bíróság hivatkozott a Körlevélre, valamint a Kit. 122. § (1)-(2), (4) és (7) bekezdés rendelkezéseire azzal, hogy az alperes okirattal bizonyította, hogy a koronavírus miatti járványhelyzetre tekintettel a külképviseleteken folyamatos munkarend bevezetéséről döntött, amely azt jelentette, hogy a koronavírus járványhelyzetre tekintettel az azzal összefüggésben felmerült kérdésekre a külképviseleten foglalkoztatottak kötelesek azonnal helyes választ adni. A külképviselet vezetője az egyes napokra beosztotta a kihelyezetteket, a felperest a folyamatos munkarend keretében teljesítendő azonnali jelentések megtételére egy alkalommal, 2020. március 28. napjára osztotta be, azonban a felperes e kötelezettségének – tekintettel arra, hogy március 24. napján hazautazott, – nem tett eleget.

[21] A kormányzati szolgálati jogviszony megszűnéséről szóló munkáltatói intézkedés jogellenessége körében a bíróság a Kit. 104. § (1) bekezdés a) pontja, a kormányzati szolgálati jogviszony létrejöttének időpontjában hatályos a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi CXXV. törvény (Kttv.) 38. § (2) és (3) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperes jogviszonyának időtartamát az alperes a tartós külszolgálat idejére vonatkozó határozott időben jelölte meg, kinevezésében a kormányzati szolgálati jogviszony várható időtartamának végét 2022. júniusában határozta meg. A külszolgálatba történő kinevezésre a munkavállalónak nincs alanyi joga és a 4 éves időszak kitöltésére sem biztosít alanyi jogosultságot az a körülmény, hogy a kihelyezés várható időtartamát, valamint a befejezés várható évét írásban kell rögzíteni. A kihelyező okirat egyértelműen tartalmazta, hogy a munkáltató döntésétől függően a felperes bármikor berendelésre kerülhet, azaz a külszolgálati jogviszony 2022. júniusa előtt is megszűnhet. A jogviszony megszüntetése és megszűnése két önálló jogi intézkedés, amelyekre vonatkozóan a Kit. külön rendelkezéseket tartalmaz. A felperes által alkalmazni kért jogkövetkezmények a jogviszony megszüntetéséhez és nem a jogviszony megszűnéséhez kapcsolódó jogkövetkezmények, ezért a Kit. 116. § alkalmazására nincs lehetőség. Emiatt irreleváns a felperes által hivatkozott 8/2011. (II.18.) AB határozat, amely az indokolás nélküli felmentés alkotmányellenességéről rendelkezik és tartalmaz

megállapításokat. A felperes kinevezésében foglalt határozott idő a tartós külszolgálatból történő berendelés által lejárt, ezért jogszerűen került megállapításra a jogviszony megszűnésének ténye, amely nem jogellenes és joggal való visszaélést sem valósít meg.

[22] A bíróság megállapította, hogy a KDB határozata sem eljárásjogi, sem anyagi jogi hibában nem szenved, ezért annak megváltoztatására és megsemmisítésére nincs lehetőség.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[23] A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperesnek 6.631.200 forint általán-kártérítés és kamatai megfizetésére kötelezését elsődlegesen a kormányzati szolgálati jogviszonya jogellenes, másodlagosan a joggal való visszaélés tilalmába ütköző megszüntetése miatt kérte. Kérte továbbá az elsőfokú perköltség összegének a leszállítását is.

[24] A felperes kifogásolta, hogy az ítélet [53] bekezdése ellentmondásos, mivel az elsőfokú bíróság egyszerre állítja, hogy két önálló intézkedésről van szó, ugyanakkor azt is, hogy a jogviszony a törvény erejénél fogva szűnt meg, valamint azt is, hogy az egyik intézkedés a másik következménye. Az [56] bekezdésben a bíróság a Kit. 168. § (7) bekezdés perbeli időben hatálytalan rendelkezését alkalmazva állapította meg a jogorvoslati lehetőség hiányát. Ugyanezen bekezdésben a hivatkozott Külszoltv. 20. § (5) és (8) bekezdése nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy az alperes a felperes jogviszonyát bármikor indokolás nélkül megszüntethetné, továbbá a 20. § (8) bekezdés megsértésére vonatkozó felperesi jogi érvelést és közokirati bizonyítékokat az elsőfokú bíróság indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta. A felperes maga sem vitatta, hogy az ideiglenes berendelési kérelem elbírálását nem várta meg, hanem saját döntése alapján elhagyta az állomáshelyét, azonban az elsőfokú bíróság okiratellenesen és a tényállással ellentétesen állapította meg, hogy a munkáltató az objektív tények ismeretében lett volna a vétkes kötelezettségszegés kapcsán, valamint azt, hogy a felperes saját döntése alapján hagyta volna el az állomáshelyét.

[25] Az elsőfokú bíróság a Pp. 346. § (5) bekezdésébe ütközően nem indokolta meg, hogy a felperes által hivatkozott Külszoltv. 20. § (8) bekezdése alkalmazását miért mellőzte. Tévesen hivatkozott az elsőfokú bíróság a Kit. 168. § (7) bekezdésére is, mivel a perbeli időszakban hatályos jogszabályhely a bíróság hatáskörét nem érintette. A bíróságnak a Kp. 85. § (5) bekezdésében előírt kötelezettsége lett volna a mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény felülvizsgálata figyelemmel a Kp. 5. § (4) bekezdése rendelkezésére is. A felperes kifogásolta, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az alperes a jogszabály által előírt mérlegelést nem folytatta le, valamint azt is, hogy mind a tartós külszolgálati jogviszony megszüntetése, mind a kormányzati jogviszony megszűnése visszamenőleges hatályú volt.

[26] A felperes sérelmezte, hogy sem a KDB, sem az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a Külszoltv. 58. § (12) bekezdését. A felperes jelezte azt is, hogy amennyiben két különálló közigazgatási aktusról lenne szó, abban az esetben is a kormányzati szolgálati jogviszony határozott idejének lejártá önmagában is jogellenes, a Kit. 85. § (2) bekezdésébe

ütköző lenne. A kormányzati szolgálati jogviszony megszűnésének időpontja a tartós külszolgálat megszüntetése kivételével nem függhet kizárólag a kormányzati igazgatási szerv, illetve a kormánytisztviselő akaratától, ha a felek a kormányzati szolgálati jogviszony időtartamát nem naptárilag határozták meg. Ez utóbbi esetben a munkáltatói jogkör gyakorlója tájékoztatja a kormánytisztviselőt a kormányzati szolgálati jogviszony várható időtartamáról. Az alperes nem kötötte a feladat ellátásához vagy esemény bekövetkezéséhez a kormányzati jogviszonyt. Az alperes egyoldalú jogosultságának törvényi korlátja, hogy objektív feladathoz és eseményhez kell kötnie a határozott idő megszűnését, illetve a megszűnés előtt legalább egy nappal tájékoztatnia kellett volna a megszűnés idejéről a felperest, amely jelen perbeli esetben nem valósult meg.

[27] A joggal való visszaélés [Kit. 64. § (2) bekezdés] körében a felperes hivatkozott arra, hogy az alperes kifejezetten, (a konkrét kötelezettségsértést megjelölve) elismerte, hogy a visszavonás indoka a felperes szolgálati kötelezettségszegése volt. A bíróság ezt a nyilatkozatot nem értékelte megfelelően, így indokolás nélkül eltért a Kúria Mfv.I.10.368/2014/15. számú határozatában foglaltaktól. A bíróság nem fordította meg a bizonyítási terhet, a fegyelmi eljárás megindításának és a fegyelmi büntetés kiszabásának elmulasztását nem róta az alperes terhére, és az e körben következetes kúriai gyakorlattól való eltérést sem indokolta. A fegyelmi eljárás megindítására vonatkozó Kit. 166. § (9) és (10) bekezdésében foglalt rendelkezésektől eltérően a bíróság az alperessel egyezően arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fegyelmi eljárást nem volt miért megindítani, mert az alperes az objektív tények ismeretében volt, amely megállapítás a tényállásnak nem felel meg. A fegyelmi vétség elkövetésének gyanúja esetén a jogalkotó nem ad választási lehetőséget az alperes számára, a fegyelmi eljárást köteles megindítani. E körben is indokolás nélkül tért el a bíróság a Kúria Mfv.II.10.018/2016. számú ítéletében, a 3/2016. (III.23.) KMK vélemény 5. pontjában és az 1/2017. számú KDB határozatában foglaltaktól.

[28] Mindezek alapján a bíróság azon érvelése, amely szerint a felperes nem tudta bizonyítani, hogy az alperes a joggal való visszaélés tilalmába ütközően szüntette meg a felperes kormányzati szolgálati jogviszonyát értelmezhetetlen, tekintettel arra, hogy a bizonyítási terhet az elsőfokú bíróságnak meg kellett volna fordítania az alperes nyilatkozatára tekintettel. Ezen túlmenően a felperes közokiratokkal és az alperes nyilatkozatával bizonyította, hogy azzal, hogy az alperes a fegyelmi vétség megállapításához szükséges eljárási rendet mellőzte, a felperes jogait csorbította.

[29] A perköltség mérséklése kapcsán hivatkozott arra a felperes, hogy keresete kártérítésre irányult, amelyet 24 havi illetménynek megfelelő 6.631.200 forintra szállított le. Az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség az eset összes körülményére és a magyar ügyvédi díjakat ismerve kirívóan magas. Előadta, hogy mindössze két tárgyalásra került sor, a bíróság tanúkat nem hallgatott meg, szakértői bizonyítást nem rendelt el, az ügyben jogkérdésben okiratok alapján kellett döntenie, amely okiratokat a felek a KDB előtti panasz eljárás során már csatoltak, valós ügyvédi munkadíja az alperesnek nem keletkezett. Emellett hivatkozott arra, hogy az elmúlt időszakban a munkáját, szakmai önbecsülését elvesztette, sértve érzi emberi méltóságát, újra kellett építenie saját magát úgy, hogy közben a családjáról is gondoskodnia kell és viseli a világhárvány terheit.

[30] A felperes további megjegyzéseket tett részben a járványhelyzettel, részben a hazautazásával kapcsolatosan.

[31] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a felperes fellebbezésében az elsőfokú eljárás során tett előadásait ismételte meg. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy két önálló intézkedés a tartós külszolgálat megszüntetése és a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnése, amelyekről az alperes két külön okiratot állított ki. Ez azonban nem zárja ki, hogy a két intézkedés között logikai kapcsolat álljon fenn és a tartós külszolgálat megszüntetésének következménye legyen a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnése a kinevező okiratban foglaltaknak megfelelően. Ezt a Külszoltv. 58. § (12) bekezdése is alátámasztja, amelyre figyelemmel a felperes kormányzati szolgálati jogviszonya a tartós külszolgálat megszüntetése miatt megszűnt és nem megszüntetésre került, így a Kit. 116. §-ban foglalt jogellenesség jogkövetkezményei nem alkalmazhatóak.

[32] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a Kit. 168. § (1) bekezdése alapján a kormányzati szolgálati jogviszonyból eredő igényét a felperes a KDB előtt érvényesíthette, amely döntéssel szemben bírósághoz fordulhatott, azonban a tartós külszolgálat, mint mérlegelési jogkörbe tartozó, a kihelyezés visszavonásával történő megszüntetése vonatkozásában a Kit. nem biztosít jogorvoslati lehetőséget. Azt is helytállóan állapította meg a bíróság, hogy a Külszoltv. nem ír elő indokolási kötelezettséget a tartós külszolgálat megszüntetésére, az bármikor indokolás nélkül megszüntethető volt. A 2020. március 24. napján kelt táviratban a kihelyező vezető aláírásával tájékoztatásra került a ... állomáshely arról, hogy az alperes hivatalvezetése a felperes 2020. március 24-ei napjával történő végleges berendeléséről döntött. Az, hogy a táviratot másnap írta alá a kihelyező vezető és ekkor küldte meg az állomáshely részére, a koronavírus járvány első hullámának kitörésekor méltányolható körülmény.

[33] A felperes a Külszoltv. 20. § (8) bekezdés megsértésével kapcsolatosan bizonyítási indítványt nem terjesztett elő.

[34] A bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, a bizonyítékokat és a peradatokat megfelelően értékelte, a megállapított tényekből jogszabályi rendelkezésük helyes értelmezésével és alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le, az ítéletet megfelelően indokolta. A megállapított perköltség a pertárgy értékéhez igazodott. A felperes által csatolt közokiratokat, valamint jogszabályhelyeket a bíróság figyelembe vette, alkalmazta és értelmezte. Továbbra is fenntartotta az alperes, hogy a tartós külszolgálat megszüntetése mérlegelési jogkörben hozott döntés és e körben hivatkozott a Kúria Mfv.I.10.069/2015/11. számú ítéletére és következetes bírói gyakorlatra.

[35] Az alperes hivatkozott arra, hogy a Kit. 85. § (2) bekezdés rendelkezésének megfelelően járt el, amikor a felperes kinevező okiratában konkrét feladat ellátásához, azaz a ... külszolgálatához kötötte felperes kormányzati szolgálati jogviszonyát. A felperes nem jelölt meg olyan jogszabályhelyet, amely alapján a megszűnés előtt egy nappal az alperesnek tájékoztatnia kellett volna felperest a megszűnés idejéről.

[36] Az alperes álláspontja szerint a felperes – az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére - a Kit. 64. § (2) bekezdése szerinti joggal való visszaélést sem a KDB előtt, sem a peres eljárásban nem bizonyította.

[37] Nem valós azon felperesi állítás, mely szerint alperes a visszavonás indokaként a szolgálati kötelezettség megszegését jelölte meg. Az alperes a 2020. június 9-én benyújtott beadványában azt fejtette ki, hogy a felperes megszegte a kihelyezési okiratban, illetve a Körlevélben foglaltakat, a 2020. június 16-i beadványában a károk megtérítése kereseti kérelemmel kapcsolatosan említette a szolgálati kötelezettség megszegését.

[38] Az alperes ismételten utalt arra, hogy tudatosan nem engedélyezte a nagykövetségek kiürítését, ez alapján az otthoni munkavégzést, valamint a diplomataknak az adminisztratív-technikai hazatérését a koronavírus járvány első hulláma alatt, hiszen az alperes dolgozóinak kötelessége volt helyt állni a súlyos válsághelyzetben. Kiemelte, hogy a Külszoltv. szerint a tartós külszolgálat a külképviseleten teljesített határozott időre szóló speciális közszolgálat, amely a közigazgatás általános munkafeltételeitől eltérő, a diplomáciai tevékenység nemzetközi gyakorlatának és normájának megfelelő körülményeknek és feltételek közt végzett tevékenységre irányul.

[39] Az alperes érvelése szerint az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályokban foglaltaknak megfelelően állapította meg a felperes által fizetendő perköltség összegét. A KDB előtti eljárásban az alperesnek nem volt jogszabályi lehetősége arra, hogy perköltséget számítson fel, a több mint egy éve húzódó eljárásban ezt csak a peres eljárás során érvényesíthette. A felperes terjedelmes beadványaira a válasziratok elkészítése nemcsak alperes képviselőjének, hanem más munkatársaknak is számos munkaóráját vette igénybe, az ügy kiemelkedően bonyolult és terjedelmes volt. A felperes a kormányzati szolgálati jogviszonyának megszűnése óta gyakorlatilag folyamatosan munkát végez.

[40] Az alperes utalt arra is, hogy a felperes folyamatosan a munkáltató ellenőrzési körén kívül eső körülményekre, a családjára hivatkozik, lényegében pozitív diszkriminációt vár el az alperestől a családi állapotára tekintettel, amely a jóhiszeműség és tisztesség elvét sérti.

[41] A felperes követelését az alperes összecszerűségében is vitatta.

A Kúria döntése és jogi indokai

[42] A fellebbezés nem megalapozott az alábbiak szerint.

[43] A Kúria az ítéletet kizárólag a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül [Kp. 108. § (1) bekezdés].

[44] A felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a bíróság nem a perbeli időben hatályos Kit. 168. § (7) bekezdés rendelkezését idézte ítéletében, ez a tévedése azonban a jogvita érdemi elbírálására nem hatott ki.

[45] Az eljárás megindításakor hatályos Kit. 168. § (2) bekezdése tételesen felsorolja azokat az eseteket, amikor a sérelmes munkáltatói intézkedés közszolgálati panasz benyújtásával a KDB előtt támadható, egyéb esetekben a kormánytisztviselő az igényét bíróság előtt érvényesítheti. A kormányzati igazgatási szerv mérlegelési jogkörébe tartozó döntése ellen a kormánytisztviselő a KDB-hoz akkor fordulhat, ha a Kit. rendelkezései megengedik [Kit. 168. § (7) bekezdés].

[46] A tartós külszolgálat megszüntetése a Kit. 168. § (2) bekezdése felsorolásában nem szerepel és ezt az ágazati jogszabály sem utalja a KDB hatáskörébe. A KDB-nek arra tekintettel sincs hatásköre a tartós külszolgálat megszüntetésének vizsgálatára, hogy az összefügg a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnésével, mivel a tartós külszolgálat megszüntetése maga után vonta a határozott idejű tartós külszolgálat időtartamához kötődő meghatározásból következően a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnését (Kf.VII.39.825/2021/6.). Mindezekből következően az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a tartós külszolgálat megszüntetése tekintetében a KDB-hez fordulásnak nem volt helye.

[47] A fellebbezés alapján az volt a perben elbírálandó másik jogkérdés, hogy jogvita kezdeményezhető-e a kihelyezés visszavonásával megvalósult tartós külszolgálat megszüntetése tekintetében, vagy az mérlegelési jogkörben hozott döntésnek minősül-e, amivel szemben nincs helye jogorvoslatnak.

[48] Az alperes a felperes tartós külszolgálatát a Külszoltv. 20. § (3) bekezdése b) pontja alapján a kihelyezés visszavonásával szüntette meg. A Kúria Kpkf.VII.40.096/2020/2., Kf.VII.39.825/2021/6. és a Kf.VII. 39.797/2020/6. számú határozataiban a Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontját értelmezte, amely irányadó jelen eljárásban is. Eszerint a Külszoltv. 20. § (3) bekezdésében meghatározott megfogalmazás – mely szerint a tartós külszolgálat az a) – f) pontokban meghatározott esetekben „szüntethető” meg – nem azt jelenti, hogy ezekben az esetekben a munkáltató mérlegelésén múlik a megszüntetés, csupán azt, hogy a megszüntetés lehetősége ezekben az esetekben merülhet fel. A Külszoltv. 20. § (4) – (8) bekezdései nem különálló, kötelező megszüntetési okokat sorolnak fel, hanem a 20. § (3) bekezdés b), c) és d) pontjában meghatározott kihelyezés megszüntetésére vonatkozó részletszabályokat tartalmaznak.

[49] A munkáltató a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyok – köztük a kormányzati szolgálati jogviszony – tartalmát alakító döntéseit többféle szempontot értékelve hozza meg, azonban ettől még nem lesz valamennyi döntése mérlegelési jogkörben meghozott olyan intézkedés, amely ellen nincs, vagy csak korlátozott körben van lehetőség bírósághoz fordulni. Éppen a jogorvoslati jog leszűkülése miatt kell megszorítóan értelmezni a mérlegelési jogkörben meghozott döntés fogalmát, és általában azokat a döntéseket lehet ilyennek tekinteni, amelyekben maga a jogszabály csak a döntés kereteit jelöli ki, vagy egyáltalán nem határozza meg a döntés feltételeit és szempontjait. A Külszoltv. több rendelkezése – a 11. § (5) bekezdése, 18. § (3) bekezdése, 19. § (1) bekezdése, 25. § (7) bekezdése, 30. § (2) bekezdése, 32. § (2) bekezdése 57/A. § (2) bekezdése – is tartalmazza, hogy milyen esetekben jön létre a munkáltató mérlegelése nyomán a döntés. A tartós külszolgálat szabályai a Külszoltv.-ben egyértelműen rögzítésre kerültek, és azok kógensen tartalmazzák e különleges foglalkoztatási forma megszűnésének és megszüntetésének feltételeit, ezért a külszolgálat megszüntetése – és azon belül a kihelyezés visszavonása – nem

fogható fel pusztán a munkavégzési kötelezettség teljesítésének módját meghatározó, a munkáltató irányítási jogkörébe tartozó munkáltatói utasításnak még akkor sem, ha a jogviszony speciális jellegét, a közigazgatás általános munkafeltételeitől eltérő, a diplomáciai tevékenység nemzetközi gyakorlatának és normáinak megfelelő körülményeket és feltételeket is értékelés alá kell vonni.

[50] A fentebb kifejtettekre figyelemmel a Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontjában meghatározott kihelyezés visszavonása nem a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés. Abból, hogy egy intézkedést nem kell indokolni, még nem következik, hogy azt mérlegelési jogkörben hozta a munkáltató.

[51] A Kúria rámutat arra is, hogy sem a Kit.-ből, sem a Külszoltv.-ből nem vezethető le olyan munkáltatói kötelezettség, amely szerint a tartós külszolgálat megszüntetése előtt a tisztviselővel kötelező lenne egyeztetnie, ilyen jogszabályt a felperes sem jelölt meg.

[52] Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a felperesnek azt a hivatkozását, miszerint a tartós külszolgálat visszavonásáról az alperesnek a Külszoltv. 20. § (5) és (8) bekezdése alapján kellett volna rendelkeznie. A Kúria e körben rögzíti, hogy a Külszoltv. rendelkezik arról az esetről, ha a kihelyezett írásban kéri a kihelyezés megszüntetését és a külképviseletről történő hazarendelését, a kihelyező vezető a kérelem kézhezvételétől számított 30 napon belül a kérelmet elbírálja és a kihelyezett hazarendelését elrendeli, a tartós külszolgálatot megszünteti [Külszoltv. 20. § (3) bekezdés c) pont, (5) bekezdés és (7) bekezdés]. A Külszoltv. 20. § (8) bekezdése nem utalja a munkáltató mérlegelési körébe annak eldöntését, hogy rendkívüli esetben, hivatali érdekből, azonnali hatállyal hazarendeléssel visszavonja-e a kihelyezett tartós külszolgálatát. A Külszoltv. 18. § (2) bekezdése határozza meg azokat az eseteket, amikor a kihelyező vezető a kihelyezett mérlegelési jogkörében eljárva ideiglenesen – legfeljebb 90 napra – hazarendelheti (ideiglenes hazarendelés).

[53] A felperes a hazarendelés iránti kérelmét benyújtotta, azonban annak elbírálását nem várta meg, hanem – bízva a kedvező elbírálásban – elhagyta állomáshelyét és Magyarországra távozott családjával együtt, ezért annak vizsgálata, hogy az alperes jogszerűen utasította-e el a felperes hazarendelés iránti kérelmét szükségtelen.

[54] A felperes kifogásolta, hogy a bíróság a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnésével kapcsolatosan ellentmondásos megállapításokat tett [ítélet [53] bekezdés], tévesen értelmezte a határozott idejű kormányzati szolgálati viszony létesítésére vonatkozó Kit. 85. § (2) bekezdés rendelkezését és figyelmen kívül hagyta a Külszoltv. 58. § (12) bekezdése rendelkezését.

[55] Az alperes a Kttv. 38. § (1)-(3) bekezdései alapján – határozott időre – ... külszolgálatára idejére és az azt megelőző felkészülése időtartamára nevezte ki a felperest kormánytisztviselővé, majd 2018. június 25. napjával kihelyezte tartós külszolgálat ellátására, amely befejezésének várható időpontját 2022. évben jelölte meg. A külszolgálatot az alperes 2020. március 24. napjával – a kihelyezés visszavonásával – megszüntette, majd értesítette a felperest, hogy a határozott időre létesített kormányzati szolgálati jogviszonya a Kit. 104. § (1) bekezdés a) pontja alapján a határozott idő lejárta miatt megszűnik.

[56] A periratok között nem volt fellelhető olyan dokumentum, amely a felperes kormányzati szolgálati jogviszonyának határozott idejét 2022. évben határozta volna meg. Az, hogy a tartós külszolgálat várható időtartama 2022. évben került meghatározásra nem jelenti azt, hogy a Külszoltv. 20. §-ban felsorolt esetekben 2022. év előtt az ne lenne megszüntethető, amelyből egyenesen következik, hogy a korábban megszüntetett kihelyezés egyben a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnését is eredményezi.

[57] A felperes a jogviszony létesítése kapcsán tévesen hivatkozott a Kit. 85. § (2) bekezdése rendelkezésének megsértésére, mivel a kormánytisztviselő jogviszonya létesítésekor a Kttv. hatálya alá tartozott, így annak megítélése során, hogy a határozott idő kikötése a jogszabályoknak megfelelt-e, a Kttv. és nem a Kit. rendelkezései az irányadóak.

[58] Nem vitásan az alperes külön-külön intézkedésben szüntette meg a felperes kihelyezését (tartós külszolgálati jogviszonyát) és állapította meg – az azzal szorosan összefüggő – határozott időre szóló kormányzati szolgálati jogviszonya megszűnését.

[59] A Kit. 104. § (1) bekezdés a) pontja rendelkezik arról, hogy a kormányzati szolgálati jogviszony a kinevezésben foglalt határozott idő lejártával megszűnik. Nem mond ellent ezen rendelkezésnek a Külszoltv. – felperes által hivatkozott – 58. § (12) bekezdése sem, amelynek értelmében a tartós külszolgálat idejére szóló határozott időre kinevezett kormánytisztviselő kormányzati szolgálati jogviszonya – egyebek mellett – a tartós külszolgálati kihelyezés megszűnésével vagy megszüntetésével együttesen, mint a határozott idejű kinevezésre vonatkozó döntő feltétel bekövetkezte miatt a határozott idejű kinevezésnek a lejártával a törvény erejénél fogva megszűnik. A két rendelkezés közötti eltérés csupán abban jelentkezik, hogy a Kit. szerinti megszűnés esetén a munkáltató intézkedésével, míg a Külszoltv. rendelkezése alapján külön munkáltatói intézkedés nélkül a törvény erejénél fogva szűnik meg a kormányzati szolgálati jogviszony. Az, hogy a munkáltató a Kit. 104. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással állapította meg a felperes kormányzati szolgálati jogviszonya megszűnését a Külszoltv. 58. § (12) bekezdése alkalmazása helyett, nem teszi az intézkedését jogellenessé.

[60] Az alperes által sem vitatottan a tartós külszolgálat megszüntetéséről és a kormányzati jogviszony megszűnéséről szóló munkáltatói intézkedések csak 2020. március 25.-én kerültek aláírásra, ezért a felperes tartós külszolgálati is csak ezzel a nappal lett volna megszüntethető és a kormányzati jogviszony is csak ezzel a nappal szűnhetett volna meg. Az alperes ezen „adminisztrációs hibája” azonban nem az intézkedések jogellenességét, hanem azt eredményezi, hogy a felperes tartós külszolgálati és kormányzati szolgálati jogviszonya is csak 2020. március 25. napján szűnt meg. A felperes ezzel kapcsolatosan jogkövetkezmények alkalmazását nem kérte.

[61] A Kúria kiemeli, hogy a Kp. 85. § (5) bekezdése értelmében a mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróság azt vizsgálja, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratokból megállapítható-e. Az alperes a felperes tartós külszolgálati jogviszonyát a Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontja alapján szüntette meg, amely a fentebb kifejtettek

szerint nem a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés, ezért a Kp. 85. § (5) bekezdésének az alkalmazása fel sem merülhet.

[62] A felperes fellebbezésében a Pp. 346. § (5) bekezdése megsértését is állította.

[63] A Pp. 346. § (4)-(5) bekezdések szerint az ítélet indokolása a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza. A jogi indokolásban a bíróság rögzíti az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak fogadott el, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. Az indokolási kötelezettség megsértését, ahogy arra a Kúria több határozatában (Kf.VII.39.301/2020/3., Kf.VII.39.245/2020/4., Kfv.VII.37.573/2020/5., Kf.VII.39.231/2021/5., stb.) is rámutatott, nem lehet megállapítani pusztán azon az alapon, hogy a fél a támadott ítéletben szereplő érvekkel és jogértelmezéssel nem ért egyet.

[64] A bíróság a tényállást megállapította, a perben vitássá tett okirati bizonyítékokat figyelembe vette. Helyesen mutatott rá a felperes, hogy az elsőfokú bíróság valamely jogszabályt nem a perbeli időben hatályos szövegével alkalmazta, azt tévesen értelmezte vagy ellentmondásosnak tűnő megállapításokat tett, azonban ezek az eljárási szabálysértések a másodfokú eljárásban – a fentebb írtak szerint – pontosíthatóak és pótolhatóak, ezért az elsőfokú bíróság ítélete hatályon kívül helyezésének nem volt helye.

[65] A Kúria ezt követően azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság a joggal való visszaélésre alapított másodlagos kereseti kérelmet jogszerűen utasította-e el.

[66] A felperes e körben azt állította, hogy az alperesnek, amennyiben úgy ítélte meg, hogy a felperes az engedély nélküli hazautazásával vétkes kötelezettségszegést követett el, fegyelmi eljárást kellett volna indítania. Ezen kötelezettségének azonban nem tett eleget, amellyel a felperes jogos érdekeit csorbította. E körben hivatkozott a Kúria korábbi döntéseire, a 3/2016. KMK vélemény 5. pontjában foglaltakra és az 1/2017. KDB határozatra.

[67] Tekintettel arra, hogy a joggal való visszaélés törvényi tényállása az Mt. 7.§ (1) bekezdésében és a Kit. 64. § (2) bekezdésében szó szerint megegyezik, a Kúria jelen közszolgálati perben is alkalmazhatónak találta a joggal való visszaélés tilalmának megsértésével kapcsolatos munkaügyi perekben felmerült egyes kérdésekről szóló 5/2017. (XI. 28.) KMK vélemény (a KMK vélemény) alábbi megállapításait. A KMK vélemény 3.-4. pontjainak indokolása is rámutat, a joggal való visszaélés esetén a joggyakorlás formálisan jogszerű, ezért a jogsértés nem nyilvánvaló, emiatt széles körű bizonyítás szükséges annak feltárásához. A joggal való visszaélésre történő hivatkozáskor a munkavállaló a munkajogviszonnyal jogszerűen össze nem függő okból állít hátrányozást. Ha az alanyi jog gyakorlása mögött valamely, a joggal való visszaélésre vonatkozó szabályba tartozó körülmény (bosszú, ártási szándék, véleménynyilvánítás elfojtása, jogos érdek csorbítása, igényérvényesítés korlátozása) áll, akkor a joggal való visszaélést tilalmazó elvet kell

alkalmazni. Joggal való visszaélést megvalósító joggyakorláskor a hátrány valójában valamely egyéni körülményhez kapcsolódik – például a munkáltató ellenszenvén, a munkavállalóval való véleménykülönbségen, konfliktuson alapul –, melynek jellemzője az alá-fölé rendeltséggel, a függőséggel, kiszolgáltatottsággal kapcsolatos helyzet megléte; az okozott hátrány az adott jogviszony hierarchikus jellegéből fakad. Amennyiben a hátrányokozás véleménynyilvánítás elfojtására irányul, és ez a vélemény nem az egyenlő bánásmód körében védett politikai vagy más, rendszerszintű, a tulajdonság lényegiségére felállított tesztnek megfelelő eszmerendszer megnyilvánulására vonatkozik, hanem például egy konkrét munkahelyi, szakmai kérdés megítélésében merül fel, akkor a joggal való visszaélés megállapításának lehet helye.

[68] Az alperes a felperes tartós külszolgálati jogviszonyának megszüntetése körében nem hivatkozott vétkes kötelezettségszegésre a visszahívás okaként. Azt, hogy utólag a perben, illetve a KDB előtti eljárásban más kontextusban (például kártérítési igény kapcsán, stb.) hivatkozott arra, nem jelenti azt, hogy az alperes az okiratban foglaltaktól eltérően más ok miatt, mint a visszahívás szüntette volna meg a felperes tartós külszolgálati jogviszonyát.

[69] A felperes a törvényi tényállásnak megfelelő előadást nem tett, állításait nem tudta bizonyítani annak ellenére, hogy a felperest terhelte volna e körben a bizonyítási kötelezettség. Sem a becsatolt okiratok, sem az alperes nyilatkozatai nem voltak alkalmasak annak megállapítására, hogy a felperes tartós külszolgálati jogviszonyának a megszüntetését az alperes a joggal való visszaélés tilalmába ütközően gyakorolta volna. A kormányzati szolgálati jogviszony megszűnése tekintetében, mivel az a törvény erejénél fogva következett be, a joggal való visszaélés értelmezhetetlen. Önmagában az, hogy az alperes – mivel nem vétkes kötelezettségszegésre alapította a felperes kihelyezésének visszavonását – nem rendelt el a felperessel szemben fegyelmi eljárást, szintén nem valósította meg a joggal való visszaélést.

[70] Végezetül a felperes kérte az alperes részére fizetendő elsőfokú perköltség összegének leszállítását annak eltúlzott volta miatt.

[71] A peres iratokból megállapítható, hogy a felperes elsődleges és másodlagos kereseti kérelme egyaránt 81.402.158 forint megfizetésére irányult. Az, hogy a fellebbezési eljárásban a felperes keresetét leszállította, nem eredményezi azt, hogy az elsőfokú eljárásban a pertárgy értékéhez igazodóan megállapított perköltség mértéke csökkenthető lenne.

[72] Az elsőfokú bíróság a Kp. 36. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelt (IMr.) 4. § (1) bekezdés a) pontja és 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján állapította meg az alperes által költségfelszámítással érvényesített perköltség összegét. Az IMr. 3. § (1) bekezdése lehetőséget biztosít, hogy a fél a 2. § (1) bekezdés a) pontjától eltérően a (2)-(6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével számítsa fel a munkadíj összegét, a (6) bekezdés alapján a bíróság indokolt esetben mérsékelheti a perköltség összegét, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett jogi képviselési tevékenységgel. A jogi képviselő (jogtanácsos) munkadíja összegének megállapítása során nem lehet figyelembe venni azt, hogy az alperesnél, milyen humán erőforrás (alperesi munkavállalók) igénybe vételére került sor a különböző beadványok elkészítésénél.

[73] A felperes a fellebbezésében helyesen hivatkozott arra, hogy az ügyben nagy terjedelmű bizonyításra nem került sor, mindösszesen két tárgyalást tartott az elsőfokú bíróság, az alperesnek jelentős munkát nem kellett kifejtenie, a bíróságnak jogkérdésben kellett döntenie. Mindezekre figyelemmel a Kúria az IMr. 3. § (6) bekezdésében biztosított mérlegelési lehetőségével élve – az elvégzett alperesi jogi képviselői tevékenységgel arányban – a felperes által alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 1.000.000 forintra leszállította.

[74] Mindezekre figyelemmel a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával a per főtárgya és az elsőfokú bírósági illeték viselésére vonatkozó rendelkezése tekintetében – indokolásbeli módosítással és kiegészítéssel – helyben hagyta; a felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét megváltoztatta és a rendelkező részben írtak szerint leszállította.

Záró rész

[75] A felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles viselni az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségét, amelynek összegét a Kúria az IMr. 4. § (1) bekezdés a) pontja alapján alkalmazandó 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján és az alperes által becsatolt költségjegyzék nyomtatványon felszámított összeget mérsékelve, az IMr. 3. § (6) bekezdésében biztosított mérlegelési jogkörével élve állapította meg.

[76] A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján köteles a fellebbezési illetéket megfizetni.

[77] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése, a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[78] A Kúria a fellebbezést tárgyaláson bírálta el [Kp. 107. § (1) bekezdés].

Budapest, 2021. szeptember 13.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

